ප්‍රධාන මාතෘකාව: කකචූපම සූත්‍රය

උප මාතෘකාව: කියතේ උපමාවෙන් දුන් අවවාදය

NotebookLM

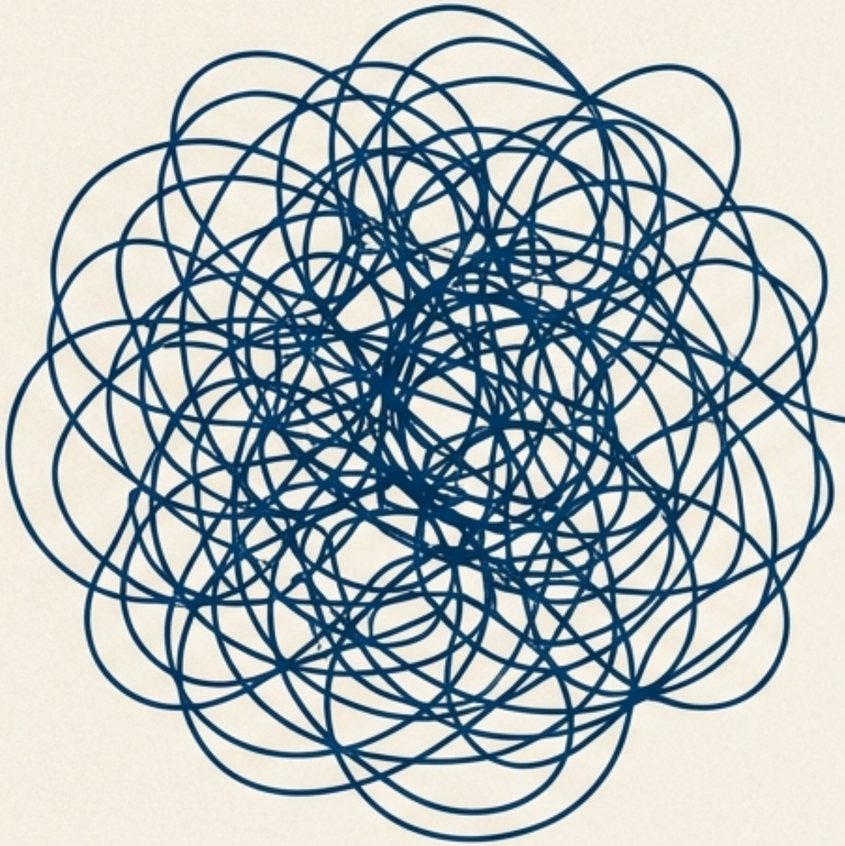

නානා ගැටළුව: මෝලියළුගුන තෙරුන්ගේ නොහික්මුණු සිත

Text: ආයුෂ්මත් මෝලියළුගුනයන් වහන්සේ භික්ෂුණීන් සමග පමණට වඩා එකතු වී කල් ගෙවයි.

* ඔහු ඉදිරියේ යමෙක් භික්ෂුණීන්ට දොස් කීවොත්, මෝලියළුගුනයන්ට කේන්ති යයි, ඔහු රණ්ඩු කරයි.

* භික්ෂුණීන් ඉදිරියේ යමෙක් ඔහුට දොස් කීවොත්, භික්ෂුණීන්ට කේන්ති යයි, ඔවුන්ද රණ්ඩු කරයි.

සන්දර්භය: මෙම තත්වය දුටු එක්තරා භික්ෂුවක් ඒ බව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දන්වා සිටියේය.

NotebookLM

ධාතාව: **ශාස්තෘන් වහන්සේගේ සෘජු විමසීම**

Text: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෝලියඵග්ගුනයන් කැඳවා, “පින්වත් ඵග්ගුන, ඔබ භික්ෂූණීන් සමග පමණට වඩා එකතු වෙලා ඉන්නවා කියන්නේ හැබෑදන හැඹිද?” යි විමසූ සේක.

මෝලියඵග්ගුනයන්ගේ පිළිතුර: “එසේය, ස්වාමීනී.”

බුදුරදුන්ගේ මතක් කිරීම: “පින්වත් ඵග්ගුන, ඔබ ගිහි ජීවිතය අත්හැරල ශ්‍රද්ධාවෙන් ම පැවිදි වෙච්ච කෙනෙක් නේද?”

NotebookLM

නොසැලෙන සිතක් පුහුණු කළ යුතු ආකාරය

‘මගේ සිත වෙනාස් කරගන්නෙ නෑ, මං පාපී වචන කියන්නෙ නෑ, හිතානුකම්පීව ඉන්නවා, ද්වේෂයෙන් තොරව මෙත්‍රියෙන් ඉවා.’

Text: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ දේශනා කළ සේක: යමෙක් ඔබට හෝ ඔබ හා සම්බන්ධ අයට දොස් පැවරුවත්, අතින්-පයින්, ගල්වලින්, පොලුවලින් හෝ ආයුධවලින් පහර දුන්නත්, ඔබ හික්මිය යුත්තේ මේ ආකාරයටය.

NotebookLM

ภาษา: අතීතයේ හික්ෂූන්ගේ හික්මීම: අශ්ව රථ උපමාව

Text: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අතීතය සිහිපත් කරයි. එකල හික්ෂූන් වහන්සේලා කෙතරම් දියුණු වී සිටියාද යත්, ඔවුන්ට දීර්ඝ අනුශාසනා අවශ්‍ය නොවීය. සිහිය උපදවා දීම පමණක් සෑහුණි.

The Parable: දක්ෂ රියදුරෙකු මනාව හික්මවූ අශ්වයන් යෙදවූ රථයක් තමන් කැමති ඕනෑම තැනකට පහසුවෙන් පදවාගෙන යන්නා සේ, එකල හික්ෂූන්ටද සිහිපත් කර දීම පමණක් ප්‍රමාණවත් විය.

NotebookLM

කුසල් දහම් වැඩීම: සල් වන උපමාව

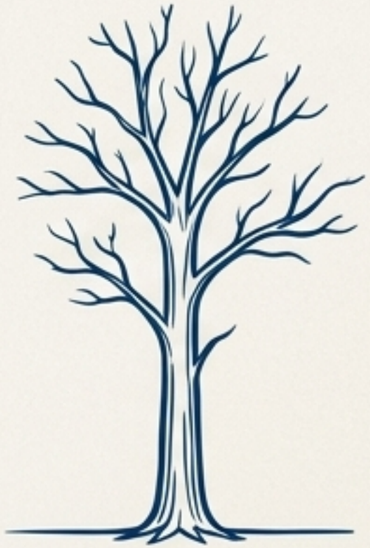

The Parable: ගමකට නුදුරු සල් වනයක් පිළිලවලින් වැසී ඇත. වනයේ යහපත කැමති මිනිසෙක් පැමිණ, පිළිල ඉවත් කර, ඇද වූ ගස් කපා දමා, හොඳින් වැඩෙන සල් ගස් වලට සාත්තු කරයි. කලක් ගතවන විට, ඒ සල් වනය දියුණුවට පත්වේ.

The Lesson: “ඔන්න ඔය වගේමයි පින්වත් මහණෙනි, අකුසල් ඉවත් කරන්න ඕන. කුසල් දහම් වඩාගන්න ගොඩාක් මහන්සි වෙන්න ඕන. එතකොට ඔබටත්, ඉබත්, මේ බුද්ධ ශාසනයේ දී ම දියුණුවක් ලබාගන්න පුළුවන් වේවි.”

NotebookLM

ආඛ්‍යාත: සැබෑ ස්වභාවය පරීක්ෂාවට ලක් වූ විට: වේදේහිකා සහ කාළීගේ කතාව

The Setup: සැවැත් නුවර වේදේහිකා නම් ගෘහණියක් සිටියාය. ඇය ඉතා කීකරු, යටහත් සහ උපශාන්ත තැනැත්තියක් ලෙස ප්‍රසිද්ධව සිටියාය. ඇයට **කාළී** නම් දක්ෂ, කඩිසර දාසියක් සිටියාය.

The Doubt: දිනක් කාළීට මෙසේ සිතුණි: “මාගේ ස්වාමි දියණිය සැබැවින්ම කෝපය නැති කෙනෙක්ද? නැතහොත් මා හොඳින් වැඩ කරන නිසා ඇයගේ කෝපය මතු නොවී තිබෙනවාද? මම ඇයව පරීක්ෂා කර බැලිය යුතුයි.”

The First Test: කාළී හිතාමතාම දවල් වී අවදි විය. වේදේහිකා කෝපයෙන් ඇහි බැම හකුළාගෙන, “මොකද උඹ දවල් වෙලා නැගිට්ටෙ?” යි ඇසුවාය.

NotebookLM

ภาග: සැබෑව හෙළිදරව් වීම

The Escalation:
දෙවන පරීක්ෂණය: කාලී ඊළඟ දිනයේ ඊටත් වඩා දවල් වී අවදි විය.
වේදේහිකා කෝපයෙන් අසතුටු වචන පිට කළාය.

තුන්වන පරීක්ෂණය: කාලී එදින හොඳටම දවල් වන තුරු නිදා සිටියාය.

The Breaking Point:
වේදේහිකා කෝපයෙන් පාලනය කරගත නොහැකිව, දොර පොල්ලක් ගෙන කාලීගේ හිසට පහර දී හිස පැළුවාය.

The Revelation:
ලේ ගලන හිසින් යුතුව පිටතට දිව ගිය කාලී, “මෙන්න බලන්න කීකරු තැනැත්තියගේ වැඩේ! යටහත් තැනැත්තියගේ වැඩේ!” යි කෑගසමින් වේදේහිකාගේ සැබෑ ස්වභාවය අසල්වැසියන්ට හෙළි කළාය.

NotebookLM

කීකරුකම පිළිබඳ සැබෑ පාඩම

The Lesson: “ඔන්න ඔය විදිහම යි පින්වත් මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් භික්ෂුවක් තුළ කීකරුකම තියෙන්නෙ, තමන් අකමැති වචන අහන්න නොලැබෙනකම් විතරයි.”

ලාභ සත්කාර

The Distinction: සිවුරු, පිණ්ඩපාත වැනි ලාභ සත්කාර ලැබෙන විට පමණක් කීකරු වීම සැබෑ භික්මීම නොවේ.

ධර්මය

The True Path: “යම් භික්ෂුවක් ධර්මයට ම සත්කාර කරමින්, ධර්මයට ම ගෞරව කරමින්, ධර්මයට සැළකිලි දක්වමින් කීකරු වෙනවා නම්, අන්න ඒ භික්ෂුවටයි මම කියන්නෙ කීකරුයි කීකරුයි කියල.”

NotebookLM

භාතාව: ඔබට ඇසෙන වචන වර්ග පහ

Text: අනුන් විසින් ඔබට වචන කියනු ලබන ක්‍රම පහක් ඇත.

1. කලටත් හෝ අකලටත් (Timely or untimely)

2. සත්‍ය වචනයෙන් හෝ අසත්‍ය වචනයෙන් (True or false)

3. මොළොක් වචනයෙන් හෝ දරුණු වචනයෙන් (Gentle or harsh)

4. යහපත පිණිස හෝ අයහපත පිණිස (Beneficial or harmful)

5. මෙත් සිතින් හෝ ද්වේෂ සිතින් (With loving-kindness or with hate)

The Unchanging Response: මේ කුමන ආකාරයේ වචනයක් ඇසුනත්,
ඔබේ හික්මීම විය යුත්තේ: “මගේ සිත වෙනස් කරගන්නෙ නෑ...” යන්නයි.

NotebookLM

ආනාා: පොළොව මෙන් නොසැලෙන සිත

The Simile: මිනිසෙක් උදැල්ලකුයි කූඩයකුයි ගෙන “මම මේ මහ පොළොව නොපෙළොවක් බවට පත්කරනවා” යි කියයි. ඔහු පොළොව හාරයි, පස් විසුරුවයි, කෙළ ගසයි, මුත්‍රා කරයි.

The Question: ඔහුට මේ මහ පොළොව, නොළොවක් කළ හැකිද?

The Answer: “ස්වාමීනි, ඔහුට ඒක කරන්න බෑ. මේ මහ පොළොව ගැඹුරුයි. මැනලා ඉවර කරන්න බෑ. එසේ කිරීමට ගියහොත් ඔහු වෙහෙසට පත්වීම පමණක් සිදුවේ.”

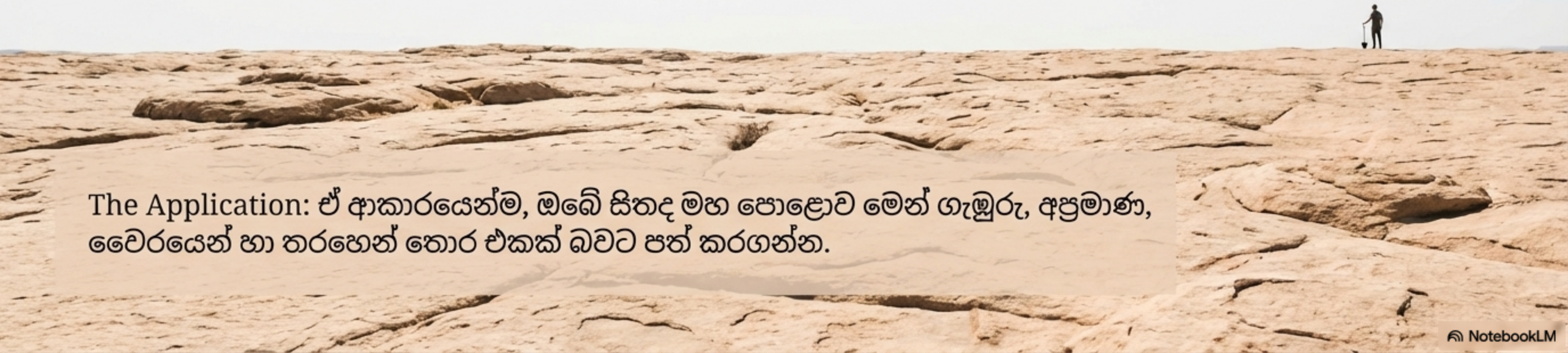

The Application: ඒ ආකාරයෙන්ම, ඔබේ සිතද මහ පොළොව මෙන් ගැඹුරු, අප්‍රමාණ, වෛරයෙන් හා තරහෙන් තොර එකක් බවට පත් කරගන්න.

NotebookLM

කිලිටි කළ නොහැකි සිත: උපමා තුනක්

1. ආකාසය (The Sky)

Simile: මිනිසෙක් සායම් ගෙන ආකාසයේ රූප ඇඳීමට උත්සාහ කරයි.

Lesson: අරූපී, දැකිය නොහැකි ආකාසයේ රූප ඇඳිය නොහැක. සිතද එසේ කිලිටි කළ නොහැකි විය යුතුය.

2. ගංගා නදිය (The River Ganges)

Simile: මිනිසෙක් දැල්වෙන හුළු අත්තකින් ගංගා නදිය රත් කිරීමට උත්සාහ කරයි.

Lesson: ගැඹුරු, අප්‍රමාණ ගංගාව හුළු අත්තකින් රත් කළ නොහැක. සිතද එසේ නොසැලෙනසුළු විය යුතුය.

3. බළල් හමෙන් කළ පසුම්බිය (The Cat-Skin Purse)

Simile: මනාව පදම් කළ, මෘදු, ශබ්ද නොනගින බළල් හම් පසුම්බියකට පොල්ලකින් ගසා ශබ්ද නැඟීමට මිනිසෙක් උත්සාහ කරයි.

Lesson: මනාව හික්මවූ, මෘදු දෙයකින් රළු ශබ්ද නැඟිය නොහැක. සිතද එසේ මෘදු හා හික්මුණු එකක් විය යුතුය.

NotebookLM

කියතේ උපමාව: දරුණුතම පරීක්ෂණය

> **“පින්වත් මහණෙනි, නපුරු හොරු ඇවිදින් දෙපත්තේ මිට තියෙන කියතකින් මේ ශරීරයේ කොටස් කපනවා නම්, එවැනි අවස්ථාවක පවා යමෙක් සිත කිලිටි කරගත්තොත්, එයා මගේ අනුශාසනාව කරන කෙනෙක් නොවෙයි.”**

The Final Resolve: එවැනි අවස්ථාවක වුවද, ඔබ හික්මිය යුත්තේ මෙසේය:

> ‘මගේ සිත වෙනස් කරගන්නෙ නෑ... ඒ පුද්ගලයා කෙරෙහි මෙත් සිත පතුරුවාගෙන අපි වාසය කරනවා. ඒ මෛත්‍රියට අරමුණු වූ සකල ලෝකයට ම වෛර නැති, තරහ නැති, විපුලවූ, අප්‍රමාණ පළල් සිතකින් යුතුව මෙත් සිත පතුරුවාගෙන අපි වාසය කරනවා.’

NotebookLM

ෆාතාඃ ඔබට නොහෝ කාලයක් හිත සුව පිණිස

The Buddha’s Final Question: “පින්වත් මහණෙනි, ඔබ විසින් මම මේ කියත උපමා කරගොන කරපු අවවාදය ගැන නිතර සිහි කළොත්, ඔබට ඉවසගන්න බැරිවෙනවා නම්, එබඳු වූ ස්වල්ප වචනයක් හෝ ගොඩාක් වචන හෝ තියේවි කියලා ඔබට දකින්න පුළුවන්ද?”

The Monks’ Affirmation: “ස්වාමීනී, එහෙම වෙන්නෙ නෑ.”

The Buddha’s Encouragement: “අන්න ඒ නිසා පින්වත් මහණෙනි, කියත උපමා කරගෙන මේ කියා දුන් අවවාදය ගැන නිරන්තරයෙන් ම සිහිපත් කරන්න. එය ඔබට බොහෝ කාලයක් හිත සුව පිණිස පවතීවි.”

NotebookLM

“මගේ සිත වෙනස් කරගන්නෙ නෑ, මං පාපී වචන කියන්නෙ නෑ, හිතානුකම්පීව ඉන්නවා, ද්වේෂයෙන් තොරව මෙත්‍රියෙන් ඉන්නවා.’

Source Reference: කකචූපම සූත්‍රය | මජ්ඣිම නිකාය 21

NotebookLM